

**Прядкіна А. А., студентка
Корнелюк Б. В., к. філол. н., доц.
Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія**

**ТРАГІЧНИЙ ПАФОС «ГАМЛЕТА» В. ШЕКСПІРА:
ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ**

Трагічне – одна із найдавніших форм художнього освоєння життєвих протиріч. Трагічний пафос формується як своєрідне

поєднання скорботи і співчуття. Основу трагічного настрою формують конфлікти чи колізії, які не можна вирішити. Важливо, що трагічні ситуації мають невідворотний характер, тобто від них не можна ухилитися, також неможливим є примирення із трагічним конфліктом.

Трагізм може бути зумовлений почуттям провини або ж цілком зумовлений характером героя, який може вести боротьбу із зовнішнім світом, або ж мати конфлікт почуттів у світі внутрішньому. Події в трагічній ситуації розвиваються стрімко, трагічному настрою часто притаманний динамізм розгортання. Однак розв'язка трагічного конфлікту незрідка сповільнює цю динаміку, сповнюючи художній світ твору патетикою. Саме тому при перекладі пасажів із трагічним пафосом перекладачеві необхідно відтворити стилістичні особливості оригіналу, за рахунок вірного відбору лексичних та синтаксичних конструкцій відтворити атмосферу серйозності, що притаманна оригіналу.

Інколи трагічний пафос лише сугестується, тобто атмосфера трагічного виникає через конотативне значення слів, або ж навіюється ситуативним контекстом. В такому випадку перекладач має надзвичайно складну ситуацію, адже ситуативний контекст, що здатний викликати емпатію в рамках однієї культури може не впоратися із цією задачею в рамках іншої. Тому у випадку сугестованого трагізму перекладачеві доводиться трансформувати текст оригіналу, з метою збереження його функціональної та емотивної спрямованості.

Трагізм у «Гамлеті» Шекспіра реалізується в рамках декількох тематичних топосів, які репрезентуються рядом ідейно смислових концептів. Першим із них є топос антропоцентризму, який утворився внаслідок змін у сфері ідеології та формування культу людини. Водночас, виникає трагічна напруга між цим культом та розумінням людської недосконалості в масштабах Всесвіту.

Наступний топос можна назвати топосом влади. Цей топос втілено у трагедії завдяки концептам ідеального правителя та порочного монарха, що протистоять одне одному. Втім основне ідейне забарвлення топосу влади надає трагічний за своєю суттю концепт суєтності, марності, скороминушості величі. У промові на кладовищі принц переконливо обґрунтовує думку про те, що земна велич, яку дає влада зрештою перетворюється на ніщо, тож злодіяння, на які йдуть люди заради заволодіння владою є марними: вони можуть легко занаястити людську душу, але не в змозі дати їй щастя чи позачасове існування. Такий підхід до влади просякнутий трагізмом та покликаний розхитати усталені етико-аксіологічні уявлення елізаветинського соціуму.

Топос кохання у п'єсі несе трагічний відтінок, адже кожен із закоханих замість любові та благополуччя знаходить смерть. Трагічними за своєю природою виявляються стосунки як Гамлета і

Офелії, так і Гертруди і Клавдія. Топос помсти репрезентовано концептами честі, обов'язку та права на помсту. Трагізм цього топосу полягає у неможливості здійснити мщення одразу, у болючій необхідності відкладати вирішальний момент.

Слід також виділити топос смерті, який відображає тогочасні погляди та розмірковування про завершення людського життя. Топос репрезентовано трагічними концептами самогубства, концептом земних страждань, вбивств та невідомості, що чекає на людину після смерті.